

Скопје, април 2022 година

Листа на идентификувани системски значајни банки – врз основа на податоците заклучно со 31.12.2021 година

Согласно со [Законот за банките](#)¹ и регулативата на Народната банка за методологијата за идентификување системски значајни банки², Народната банка еднаш годишно врши пресметки за целите на идентификување на системски значајните банки во Република Северна Македонија и за утврдување на заштитниот слој на капиталот за системски значајните банки. Согласно со закон, Народната банка ја објавува листата на идентификуваните системски значајни банки на својата интернет-страница.

Целта на заштитниот слој на капиталот за системски значајни банки е да ја зголеми отпорноста на банките коишто се идентификувани како системски значајни банки на неочекувани шокови или загуби коишто можат да настанат во текот на нивното работење. Воведувањето дополнителен износ на капитал којшто треба да го одржуваат системски значајните банки не е показател за нивната поголема ризичност во однос на другите банки во системот, туку произлегува единствено од нивната значајност за целокупниот банкарски систем. Поголемата солвентност на системски значајните банки и нивната поголема отпорност придонесува за зајакнување на стабилноста и сигурноста на банкарскиот систем, а со тоа и на вкупната економија. Според регулативата, заштитниот слој на капиталот за системски значајните банки може да изнесува од 1% до 3,5% од активата пондерирани според ризиците.

При оцената на системската значајност, Народната банка го применува квантитативниот пристап, којшто се заснова врз четири критериуми на системска значајност: големина, заменливост, поврзаност и сложеност:

Критериум на системска значајност (пондер на значајност)	Квантитативен показател (се пресметува за секоја банка, како сооднос на одделната позиција за секоја банка и истата позиција на ниво на банкарскиот систем)
Големина (25%)	Билансни и вонбилансни активности
Заменливост (25%)	Кредитна изложеност кон нефинансиските лица
	Депозити на нефинансиските лица
	Кредитна изложеност кон 20-те најголеми должници нефинансиски лица на ниво на банкарскиот систем
	Интрабанкарски платен промет
Поврзаност (25%)	Промет на меѓубанкарскиот пазар
	Промет на девизниот пазар
	Платен промет преку платните системи
Сложеност (25%)	Пласмани во и обврски кон странски финансиски институции
	Платен промет со странство

¹ „Службен весник на Република Македонија“ бр. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15, 190/16 и 7/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19 и 122/21.

² [Одлуката за методологијата за идентификување системски значајни банки](#) („Службен весник на Република Македонија“ 26/17 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 88/21 и 102/22) и [Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за идентификување системски значајни банка](#) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 34/17 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 110/20 и 112/21).

Секој критериум се состои од еден или од повеќе показатели, коишто се пресметуваат како учество на банката во вкупниот банкарски систем. Просечната вредност на сите критериуми на системска значајност ја претставува сумарната оцена за таа банка.

Според пресметките врз основа на податоците за 31 декември 2021 година, како системски значајни банки се идентификувани шест банки, што е за една банка помалку во споредба со претходната пресметка, заради присоединувањето на „Охридска банка“ АД Скопје кон „Шпаркасе банка Македонија“ АД Скопје (според азбучен редослед):

- „Комерцијална банка“ АД Скопје,
- „НЛБ банка“ АД Скопје,
- „ПроКредит банка“ АД Скопје,
- „Стопанска банка“ АД Скопје,
- „Халк банка“ АД Скопје,
- „Шпаркасе банка“ АД Скопје.

За секоја идентификувана системски значајна банка, гувернерот на Народната банка носи одлука во која е наведена висината на заштитниот слој за системска значајност којашто системски значајната банка треба да ја одржува и ја доставува оваа одлука до банката најдоцна до 30 април секоја година. Системски значајните банки треба да се усогласат со стапката на заштитниот слој на капиталот за системска значајност до 31 март 2023 година.

Народна банка на Република Северна Македонија